

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 3815
Tarih: 07.02.2017

Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

11824

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet ÖZHASEKİ* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Sibel YİĞİTALP

Diyarbakır Milletvekili

4 Ocak 2017 tarihinde Dicle Vadisi ve Kırklar Tepesi Kentsel Tasarım Projeleri ile Geleneksel Diyarbakır Evleri'nin temelleri aynı törende atılmıştır. Bu törende Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı projelerle yürütüleceği bilgisi de paylaşılmıştır.

2015 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesine kabul edilmiş olan Suriçi Bölgesinin, geçmişten günümüze gelmiş tarihi-kültürel dokusu merkezi iktidarın masa başında yaptığı planlarla değiştirilmeye çalışılmaktadır. Oysa 6306 sayılı afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkında kanunun ilgili maddelerine göre halkın rızası ve katılımı öncelikli olarak esas alınmalıdır. Nitekim Diyarbakır Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 2016 yılında çatışmalı sürecin bitmesinden sonra yapılan anket sonuçlarına göre halkın yüzde doksanı Suriçi'nde kalmak istediğini belirtmiştir. Tarafımıza gelen bilgilere göre; Suriçi'nde yaşayanlar mülkiyetlerinin ve evlerinin durumunu kendilerine gelen tebligatlardan öğrenmektedirler ve kentsel dönüşüm uygulamaları için rızaları yoktur. Geline süreçte iktidarın halkın barınma hakkına nasıl bir çözüm bulacağı ise tam olarak bilinmemektedir. Bugün alanda kamuoyunun/halkın bilgisi olmadan ağaçlar kesilmekte ve imar uygulamaları yapılmaktadır. Yapılan bu çalışmaların alanın doğal ve ekolojik yapısının geri alınamaz yıkımına neden olan rant projeleri olduğu görülmektedir.

Diyarbakır kentinin kuruluşunun temel nedeni olan Dicle Vadisi ve UNESCO kültürel peyzaj alanı olarak miras listesine giren Hevsel Bahçeleri alanı yeniden kentsel tasarım projeleri kapsamında yapılaşmaya ve ranta açılmaktadır. 2014 yılında rezerv yapı alanı ilan edilen Dicle

Adres: TBMM Halkla İlişkiler Binası 3. Kat Oda No: 3088 Çankaya / ANKARA

Tel. No: (0312) 420 63 32 - 33

Faks: (0312) 420 22 58

E-posta: sibel.yigitalp@tbmm.gov.tr

Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

11824

vadisi, 2015 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bilgisi dâhilinde Unesco sürecini olumsuz etkilediği gerekçesiyle iptal edilmiştir. Rezerv yapı kararı dayanak gösterilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan Dicle Vadisi Ve Kırklar Dağı Doğa Parkı Ve Kentsel Tasarım Projesinin bugün tekrar gündemleştirilmesi ilgili mevzuat ve UNESCO sürecine aykırı bir uygulamadır.

28 Aralık 2016 tarihi itibarıyla askıya çıkartılan Suriçi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı değişikliğinde; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2012 yılında riskli alan ilan edilmesinden, 2016 yılında alanın halka kapatılarak riskli yapı tespiti yapılmasına ve acele kamulaştırma kapsamına alınmasına kadar geçen süreci tek başına yönettiği görülmektedir. 2012 tarihinde onaylanan KAİP; valiliğin ilgili kurumları, dönemin Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Sur Belediyesi, ilgili meslek kurumları ve STKlarla birlikte katılımcı bir yöntemle yapılmış idi. Bugün yapılan imar plan değişikliklerinin de aynı yöntemle; OHAL'in kaldırıldığı, yaşamın normalleştiği, Suriçi Bölgesinin halka ve kamuya açıldığı bir süreçte yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 2014 yılında uygulamaya konulan; Hevsel Bahçelerinde ağaç kıyımına neden olan ve halkın tepkisi sonucu durdurulan bu proje neden tekrar gündeme getirilmiştir?
- 2) TOKİ Peyzaj Düzenlemesi ve Rekreasyon Projesi, Geleneksel Diyarbakır Evleri ile Dicle Vadisi Peyzaj ve Rekreasyon Projesi 1. Etabı kapsamında yapılacak çalışmalarda, bölgede bulunan kentin tarihi doğal dokusu, ağaç ve bitki örtüsü korunmakta mıdır? Bunun için ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 3) Hevsel Bahçeleri; birçoğu endemik olmak üzere 180 farklı kuş ve 20'nin üzerinde sürüngen ve kemirgen hayvanı bünyesinde barındırmaktadır. Bu projelerin uygulamaya konulmasıyla bu türlerin yaşam alanları nasıl korunacaktır? Türlerin yok olmaması için alınan tedbirler nelerdir?
- 4) Suriçi'nde yaşayan ve geçimlerini Hevsel Bahçelerinde tarım yaparak sağlayan yüzlerce aile günlük ve geçimlik yaşamlarını nasıl sürdürecektir? Halkın geçimlik tarım alanları nasıl korunacaktır ve barınmaları nasıl sağlanacaktır? Bunun için kendilerine hangi güvenceler verilmektedir?
- 5) İlgili Bakanlıkların onayladığı KAİP ile Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı Alan Yönetim Planı bölgenin ve Dicle Vadisi'nin tarihi kültürel ve doğal yapısının korunmasının sağlanması konusunda merkezi yönetim ve âdemi yönetim arasında 2012 yılında bir fikir birliği sağlanmıştır. Bugün merkezi iktidar tarafından tek taraflı yapılan plan uygulamaları ile fikir birliği ile hazırlanan çalışmaların görmezden gelindiği ve alanın korunması için harcanan zamanın da kaybı anlamında değil midir?

11825

Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

- 6) Diyarbakır Suriçi bölgesinde çatışmaların yaklaşık bir yıldır bitmesine rağmen Suriçi bölgesinin altı mahallesinin halka kapatılması ile ne amaçlanmaktadır? Halkın özel mülkiyetine erişimi Anayasa'nın sosyal devlet ilkesine ve Anayasa'nın mülkiyet hakkı esaslarına aykırı bir uygulama değil midir?
- 7) Alan yönetim planı ile bir havza bölgesi olarak bütüncül bir yaklaşımla planlanması gerekli görülen, beş bin yıldır kenti besleyen ve kent yaşamının varlığı olan Dicle Vadisi ve Dicle Nehri için bugün yapılan planlama çalışmaları masa başı kararları mıdır?